



Drodzy Państwo!

Polska Izba Książki została zawiązana w 1990 roku zaraz po przemianach ustrojowych, jako samorząd gospodarczy wydawców i księgarzy, aby w trakcie tworzenia się nowych podstaw prawnych w Polsce reprezentować interesy naszej branży.

Zachęcając Państwa do wstąpienia do Polskiej Izby Książki, przedstawiamy poniżej nasze aktualne zadania i projekty. Nie strąćmy okazji konstruktywnego współdziałania na rzecz rozwoju rynku książki. Polska Izba Książki czeka na każdego z Was!



*Włodzimierz Albin
Prezes Polskiej Izby Książki*

PROJEKTY POLSKIEJ IZBY KSIĄŻKI 2015

Projekty legislacyjne

Projekt Ustawy o książce

Ustawa o jednolitej cenie książki – przez 12 miesięcy od jej wprowadzenia na rynek – ma za przedmiot regulację rynku wydawniczego i dystrybucji książek w Polsce. Celem ustawy jest wprowadzenie do polskiego porządku prawnego regulacji siostrzanej do funkcjonujących w innych państwach Europy, a umożliwiającej wydawcy i importerowi książek ustalenie, na określony ustawą czas, jednolitej ceny książek obowiązującej wszystkich sprzedawców końcowych – księgarzy, księgarnie sieciowe, sklepy wielobranżowe, kioski, itp.

Jest to projekt poselski wypracowany przez Polską Izbę Książki, Izbę Księgarstwa Polskiego, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, Stowarzyszenie Wydawców Katolickich i inne organizacje środowiska książki, który uzyskał poparcie ministra kultury i dziedzictwa narodowego oraz dyrektora Instytutu Książki. Ambasadorami projektu są znani naukowcy i pisarze (prof. Jerzy Bralczyk, Olga Tokarczuk, Sylwia Chutnik, Małgorzata Gutowska-Adamczyk, Ignacy Karpowicz, Zygmunt Miłoszewski i Grzegorz Kasdepke) oraz znani wydawcy i księgarze. Na przełomie 2014 i 2015 roku przeprowadzono akcję zbierania podpisów pod listem otwartym do premier Ewy Kopacz „Polska książka potrzebuje ratunku”. List podpisało 2360 osób, w tym 70 znanych postaci kultury. Od kwietnia do września 2015 roku prowadzona była kampania medialna #ocalksiążki (Facebook, media tradycyjne i internetowe), budująca społeczne poparcie dla projektu, w ramach której kolejnych 1000 osób imiennie poparło projekt ustawy. 08.04.2015 r. projekt ustawy został wniesiony do Sejmu, w szybkim czasie otrzymał numer druku (3744) i został przesłany do Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu do dalszego procedowania. Ze względów czasowych (wybory parlamentarne 25.10.2015 r.) nie zakończono prac nad projektem.

#ocalksiążki

Redukcja liczby obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych (EO)

Starania Izby o redukcję liczby obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych (17 egz.!) trwają od wielu lat. W wyniku pisma Izby z grudnia 2012 roku Rzecznik Praw Obywatelskich interweniował w tej sprawie w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Minister Bogdan Zdrojewski na spotkaniu w maju 2013 roku zapewnił przedstawicieli PIK, że podjęto niezwłocznie prace nad redukcją liczby EO. Branża oczekiwała zmian jeszcze w 2012, względnie najpóźniej w roku 2013. Z informacji Departamentu Mecenatu Państwa (maj 2014 r.) wynikało, że projekt Rozporządzenia jest gotowy i będzie poddany konsultacji społecznej. W grudniu 2014 roku z inicjatywy Minister Małgorzaty Omilanowskiej doszło do spotkania wszystkich interesariuszy i ustalono optymalny

wariant zmiany regulacji EO. Oczekiwane wdrożenie zmian zaakceptowanych przez przedstawicieli wydawców, bibliotek i samą Minister Kultury nie nastąpiło. Izba przygotowuje nową formę walki o tę sprawę.

Udział w pracach Forum Prawa Autorskiego

Departament Własności Intelektualnej i Mediów w MKIDN, w ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi twórców, przemysłów kreatywnych oraz instytucjami kultury, rozpoczął w 2013 roku intensywne prace nad dostosowaniem niektórych zapisów prawa autorskiego do współczesnych wymogów. W pracach Forum Izba uczestniczy bardzo aktywnie, przedstawiając pisemne, szczegółowe stanowiska wobec zagadnień, których pilne uregulowanie jest w żywotnym interesie branży:

- Fundusz Promocji Twórczości – reforma systemu finansowania;
- Dzieła osierocone i Dzieła niedostępne w handlu – udrożnienie cyfrowego dostępu;
- Dozwolony użytek publiczny – konieczne nowe regulacje w dobie cyfrowej; w tym: projekt PIK szerszego udostępniania treści niewidomym poprzez bezpieczne, cyfrowe udostępnianie;
- Public Lending Right – forma wdrożenia w Polsce;
- Cywilne i karne środki egzekwowania prawa własności intelektualnej.

Część ustalonych zmian procedowana była w 2015 r. w trybie pilnym ze względu na grożące Polsce kary za niewdrożenie Dyrektyw Unii Europejskiej. Tak zwana mała nowelizacja prawa autorskiego obejmująca m.in. wydłużenie okresu ochronnego dla dzieł muzycznych została uchwalona przez Sejm w kwietniu br. i podpisana przez Prezydenta RP 01.07.2015 r. Uchwalono także tzw. dużą nowelizację prawa autorskiego – Public Lending Right, likwidacja dotychczasowej formy Funduszu Promocji Twórczości, regulacja w sprawie dzieł osieroconych i pozostających poza handlem oraz licencjonowania przedruków prasowych – Prezydent RP podpisał ją w październiku br. Nadal nieuregulowane jest wdrożenie art. 8. 3 Dyrektywy UE o prawie autorskim, warunkującej prawidłową ochronę własności intelektualnej w sieci. PIK złoży skargę w tej sprawie do Komisji Europejskiej.

Starania o wdrożenie zmian w Ustawie o Świadczeniu Usług Drogą Elektroniczną (UŚUDE)

Wraz z innymi organizacjami twórców i przemysłów kreatywnych Izba uczestniczy w procesie ustalenia i wdrożenia koniecznych zmian w UŚUDE, które zapobiegałyby nielegalnemu obrotowi treści w cyfrowej przestrzeni. Projekt zmian prowadzi Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, jednakże ważnym elementem, warunkującym skuteczność UŚUDE, jest prawidłowa implementacja art. 8. 3 dyrektywy o prawie autorskim.

Przeciwdziałanie nielegalnemu rozpowszechnianiu treści objętych prawem autorskim

Udział w pracach nad UŚUDE powiązany jest ściśle z wieloletnimi działaniami PIK przeciwko nieuprawnionemu rozpowszechnianiu treści w świecie cyfrowym i czerpaniu z tego tytułu korzyści finansowych kosztem twórców i producentów. Biuro PIK wspiera kancelarię Wierciński Kwieciński i Baehr (WKB) w pracach związanych z procesem wydawców przeciw FS File Solution (Chomikuj.pl). Kancelaria WKB była adwokatem PIK w rozprawie wytoczonej przez FS File Solution przeciwko Izbie za rzekome naruszanie dóbr osobistych. FS File Solution przegrała dwuletni proces. Sąd przyznał wydawcom prawo do określenia działań prowadzonych na portalu chomikuj mianem „piractwa”.

Wsparcie dla rynku podręczników szkolnych i akademickich

Działania Izby w tym zakresie są związane z koncepcją rządowego podręcznika szkolnego (Ministerstwo Edukacji Narodowej) oraz udrażnianiem dostępu do treści naukowych, jak i zniesieniem dotacji do podręczników akademickich (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Mają one uświadomić decydentom oraz szerokiej opinii publicznej skalę negatywnych skutków dla jakości edukacji, jakie powstaną w wyniku osłabiania branży wydawniczej przez „nieuczciwą konkurencję” ze strony państwa (rządowy podręcznik), względnie brak dotacji dla naukowych publikacji. PIK wskazuje także organom państwowym negatywne skutki wyłączenia księgarni z systemu dystrybucji podręczników.

Walka o niższy VAT na e-booki

W styczniu 2013 roku Izba opublikowała „Apel PIK o zrównanie VAT na e-booki do stawki książkowej”. Apel, profesjonalnie opracowany przez sekcję Publikacji Elektronicznych PIK, został skierowany do ministrów kultury i finansów, do RPO, do posłów i senatorów oraz mediów. Z Ministrem finansów Izba utrzymuje stały kontakt, analizując aktywność rządu polskiego w tym temacie na arenie Unii Europejskiej.

Wypracowane stanowisko PIK wobec zrównania stawki na e-booki zostało również przedłożone Federation of European Publishers (FEP), której przedstawiciele brali udział w licznych debatach w UE na ten temat. Ze względu na złożoność sprawy – definicja e-produktów, które powinny mieć ulgi w VAT – sprawa nadal nie jest przesądzona.

Projekt badawczy „Kierunki i formy transformacji czytelnictwa w Polsce 2013–2014”

Dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, PIK zrealizowała dwuletni projekt badawczy „Kierunki i formy transformacji czytelnictwa w Polsce”. Badanie, rozpoczęte w lipcu 2013, pozwoliło uchwycić zakres i kierunek zmian w sposobie odbioru treści przez czytelników w związku z rozpowszechnianiem się nośników cyfrowych. Badanie realizowane było we współpracy z Ośrodkiem Przetwarzania Informacji Państwowego Instytutu Badawczego (OPI PIB) oraz z Fundacją Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS). Zróżnicowana metodologia badań ilościowych i jakościowych oraz skład zespołu, w którym pracowały dwie generacje badaczy, dostarczyły wiedzy, która pomoże twórcom, wydawcom i dystrybutorom kultury dostosować się do zmieniających się warunków kulturowych. Raport z badania opublikowany jest na stronie Izby. Badanie kontynuowane jest w roku 2015.

Forum PIK i spotkania tematyczne na targach książki

Forum PIK to spotkania członków Izby, na których organizowane są merytoryczne prezentacje i dyskusje panelistów na wybrane tematy. Na Fora PIK zapraszane są również podmioty niezrzeszone w Izbie. Omawiane są na nich – podobnie jak na spotkaniach branżowych w trakcie targów książki – najważniejsze problemy rynku książki: problemy wojen rabatowych, zastosowania nowych technologii w branży, wdrożenia cyfrowego wypożyczania książek, zmiany w podatkach, itp. Od roku 2015 wprowadziliśmy dodatkową formę dyskusji branżowych poprzez webinaria – wykłady i dyskusje on-line. W roku 2015 dyskutowane były m.in. zagadnienia:

- zmiany w naliczaniu podatku VAT przy eksporcie do krajów UE (webinar, 03.02.2015 r.);
- serwis e-ISBN Biblioteki Narodowej (webinar, 11.03.2015 r.);
- informacja o programach unijnych interesujących dla branży (webinar, 08.05.2015 r.);
- wydawcy a e-lending (spotkanie na WTK);
- informacja o działaniu Ogólnopolskiej Bazy Księgarń (spotkanie na targach w Krakowie, webinar w listopadzie br.).

Współpraca na arenie międzynarodowej

Współpraca z FEP przebiega na płaszczyźnie wymiany wiedzy, doświadczeń oraz wspólnej walki o dobre warunki rozwoju branży wydawniczej. Izba uczestniczyła w kontynuacji projektu FEP „Przyłapani na czytaniu”, dostarczając do galerii zdjęć czytających polityków i autorytetów zdjęcie prezesa Włodzimierza Albina z polską książką nagrodzoną w konkursie literackim UE. Jednocześnie wystosowaliśmy do wszystkich nowo wybranych polskich europosłów apel o udział w tej akcji. Jesteśmy w stałym kontakcie z europosłami, przedstawiając stanowiska PIK przed głosowaniami różnych ważnych spraw związanych z branżą (np. ws. Raportu o jednolitym rynku cyfrowym). W latach 2012–2013 przewodniczącym FEP był były prezes Izby, Piotr Marciszuk.

E-ISBN i starania o rzetelną informację o książce

Z trudem, ale z sukcesem, udało się w lutym 2013 r. podpisać środowiskowe porozumienie odnośnie konieczności opracowania i wdrożenia nowego, elektronicznego systemu nadawania numerów ISBN przez Bibliotekę Narodową, który byłby jednocześnie podstawą do ewentualnych dalszych „nakładek” zbierających konieczne dla branży dane w rodzaju: u kogo są prawa autorskie, czy dany tytuł jest dostępny w handlu, itp. Po testach wdrożono system na początku 2015 roku. Warunkiem rozwoju elektronicznego, ogólnopolskiego katalogu informacji o książce na bazie systemu e-ISBN jest wypełnianie przez wydawców formatek z informacjami o publikowanych książkach.

Działania na rzecz promocji branży i książki

Konkurs PIK-owy Laur

Polska Izba Książki od 10 lat nagradza dziennikarzy za promowanie książek i czytelnictwa w mediach oraz utrwalanie nawyków czytelniczych. Konkurs powstał w celu podnoszenia rangi książki w środkach masowego przekazu, uświadomienia potrzeby codziennej informacji o ważnych zjawiskach literackich i wydawniczych. PIK-owy Laur to jedyna nagroda dla dziennikarzy, która docenia i stymuluje jakość działań na tym ważnym polu.



Nagroda przyznawana jest w dwóch kategoriach: „Najciekawsza prezentacja książki i czytania w mediach drukowanych” oraz „Najciekawsza prezentacja książki i czytania w mediach audiowizualnych i elektronicznych”. W ramach konkursu przewidziana jest ponadto Nagroda Specjalna, jako wyróżnienie za szczególną działalność na rzecz promocji czytelnictwa.

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich (ŚDKiPA)

Przypadający na 23 kwietnia ŚDKiPA istnieje w świadomości Polaków na szeroką skalę od 2008 roku. Wówczas z inicjatywy PIK zawiązał się komitet organizacyjny obchodów tego święta, składający się ze stowarzyszeń bibliotekarzy, księgarzy i wydawców. Wspólne akcje ogólnopolskie sprawiły, że ŚDKiPA stał się okazją dla samorządów, szkół, bibliotek i księgarń do organizowania niezależnych, lokalnych wydarzeń, które wzbogacają krajobraz o pomysłowe i wartościowe akcje promujące czytelnictwo. PIK od kilku lat organizuje z okazji ŚDKiPA konferencję, podczas której wspólnie z ekspertami rynku książki oraz środowiska literackiego dyskutuje na tematy ważne dla czytelników i branży.



W 2014 roku obchody ŚDKiPA połączone zostały z Jubileuszem „650 lat w służbie książki” związanym z rocznicą powstania zawodu stacjonariusza, który organizował wytwarzanie, udostępnianie i rozprowadzanie kopii książek, pełniąc tym samym funkcje wydawcy, księgarza i bibliotekarza. Rok 1364 współczesne środowisko ludzi książki uznaje za początek swoich dzisiejszych zawodów – za początek służby książce w Polsce.



Organizatorami Jubileuszu byli: Izba Księgarstwa Polskiego, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Księgarzy, Polska Izba Druku, Polska Izba Książki, Polskie Towarzystwo Wydawców Książki, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Stowarzyszenie Księgarzy Polskich, Stowarzyszenie Wydawców Katolickich, Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych.

Akcja IMPRINT

Od stycznia 2013 roku cała Polska została objęta akcją IMPRINT, która powstała w związku z nagminnym łamaniem praw autorskich będącym jednym z powodów, dla których rynek książki przechodzi kryzys. Wspólnie z wydawcami kierujemy do czytelników jasny komunikat, co mogą, a czego nie mogą zrobić z nabytą książką w ramach dozwolonego użytku. Wydawcy przystępują do akcji poprzez umieszczanie w książkach logotypu akcji oraz poniżej informacji:



Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując ją, rób to jedynie na użytek osobisty. Szanujemy cudzą własność i prawo!

Projekty unijne

Technology and Innovation for Smart Publishing (TISP)

Unijny projekt TISP zainicjowany został przez Stowarzyszenie Wydawców Włoskich i zrzesza 25 beneficjentów z całej Europy. Reprezentantem naszego kraju jest PIK. W ramach projektu jego uczestnicy (członkowie PIK) mają szansę zapoznać się z najnowszymi rozwiązaniami technologicznymi dla branży wydawniczej i brać udział w warsztatach pomagających tworzyć nowe modele biznesowe. Wymiana doświadczeń i informacji z zakresu zastosowania nowych technologii w branży oraz rozwoju nowych modeli biznesowych odbywa się na stronie www.smartbook-tisp.eu.



Nagroda Literacka Unii Europejskiej (EUPL)



Nagroda Literacka Unii Europejskiej (European Union Prize for Literature, EUPL), organizowana od 2009 roku, ma na celu wspieranie dialogu międzykulturowego. Nagroda pozwala na promowanie wschodzących talentów, pisarzy mających w swoim dorobku 2-4 publikacje (beletrystyka). W konkursie rozpatrywane są utwory pisarzy z 37 krajów uczestniczących w Programie Kultura UE. Każdy z krajów lokalnie wyłania laureata co trzy lata. Wręczenie nagród i promocja nagrodzonych utworów obejmuje całą Europę. PIK koordynuje wyłanianie laureatów z Polski.

Projekty realizowane przez PIK na zlecenie Instytutu Książki, finansowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa

Ogólnopolska Baza Księgarń (OBK)

Celem projektu zainicjowanego w 2015 roku przez Instytut Książki i Polską Izbę Książki jest utworzenie ogólnodostępnego, bezpłatnego portalu internetowego, informującego o księgarniach ze wskazaniem na ich lokalizację, profil i aktywności. Gromadzenie danych według opracowanej struktury pozwoli jednocześnie na systematyczne badanie rynku księgarskiego. Brak podstawowych danych i bieżącej analizy trendów jest poważną przeszkodą dla wszystkich przedsiębiorców branży wydawniczej w prawidłowym zarządzaniu i planowaniu, a także w rozmowach z samorządami.

**OGÓLNOPOLSKA
BAZA
KSIĘGARŃ**

Polska Akademia Księgarstwa (PAK)



POLSKA AKADEMIA KSIĘGARSTWA

Celem PAK, prowadzonej wraz z Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW, jest podniesienie prestiżu i poziomu polskiego księgarstwa poprzez kształcenie kadr księgarskich. Jest to pierwsza inicjatywa w Polsce stwarzająca możliwość podjęcia zawodowych studiów księgarskich na poziomie akademickim.

PAK ma formę studiów podyplomowych lub kursu zawodowego, prowadzonych przez IINiSB UW. Sprawy organizacyjne PAK prowadzi Polska Izba Książki. Wykładowcami są uczestnicy i analitycy rynku książki, a także doświadczeni księgarze znający omawiane zagadnienia z praktyki zawodowej. Pierwsza edycja prowadzona będzie przez dwa semestry w roku akademickim 2015/2016.



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.



NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA



Polska Izba Książki

00-629 Warszawa, ul. Oleandrów 8

Tel.: + 48 22 875 94 96, e-mail: biuro@pik.org.pl

www.pik.org.pl